

Målnummer:	UM9789-10	Avdelning:	1
Avgörandedatum:	2012-04-30		
Rubrik:	När det i ett mål eller ärende om återkallelse av tidsbegränsat uppehållstillstånd åberopas både asylskäl och skäl mot återkallelsen måste en prövning först ske av om det finns förutsättningar för att återkalla tillståndet. Härefter får bedömas om det finns skäl som talar mot att en återkallelse sker. Slutligen ska en prövning ske av om uppehållstillstånd bör beviljas på annan grund.		
Lagrum:	5 kap. 16 § tredje stycket 3, 7 kap. 3 § andra stycket och 4 § utlänningslagen (2005:716)		
Rättsfall:	MIG 2008 not. 6, UM 4198-07		

REFERAT

A ansökte den 5 november 2008 om uppehållstillstånd i Sverige vid den svenska ambassaden i Dhaka, Bangladesh. Som grund för ansökan åberopade hon anknytning till sin make, svenske medborgaren B, bosatt i Sverige. Migrationsverket beviljade henne ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för tiden den 29 april 2009 till den 29 april 2011. A reste enligt egen uppgift in i Sverige den 26 februari 2010 och ansökte om asyl den 23 mars 2010. Med anledning härav inledde Migrationsverket en utredning som medförde att verket den 11 maj 2010 bl.a. beslutade att avslå ansökan om asyl och återkalla A:s tidsbegränsade uppehållstillstånd samt utvisa henne. I skälen till beslutet angavs bl.a. följande. Det föreligger betydande trovärdighetsbrister i väsentliga delar av A:s asylberättelse. Hon är inte att bedöma som flykting, alternativt eller övrigt skyddsbehövande. Migrationsverket anser inte att det framgår att A har utsatts för någon allvarlig kränkning av sin frihet eller frid. Hon har inte heller någon särskild anknytning till Sverige och det finns inte heller några andra starka skäl som talar för att uppehållstillståndet inte ska återkallas. Det finns inte någon enskild omständighet som är tillräcklig för att A ska beviljas uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 6 § utlänningslagen (2005:716). Inte heller vid en samlad bedömning kan uppehållstillstånd beviljas med stöd av denna bestämmelse.

A överklagade Migrationsverkets beslut. Förvaltningsrätten i Stockholm, migrationsdomstolen (2010-11-12, ordförande Utne och tre nämndemän), upphävde Migrationsverkets beslut och beviljade A permanent uppehållstillstånd i Sverige. Migrationsdomstolen fann att A:s berättelse var trovärdig och sannolik och därför skulle läggas till grund för prövningen av hennes behov av skydd. Domstolen bedömde dock att det inte fanns anledning att anta att hon vid ett återvändande skulle utsättas för sådan förföljelse eller sådana andra allvarliga övergrepp som avses i utlänningslagen. A var därför inte att betrakta som flykting eller alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 1 och 2 §§ utlänningslagen. Det fanns inte heller skäl att bevilja A fortsatt uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 16 § tredje stycket punkten 1 eller 2 utlänningslagen. Migrationsdomstolen fann däremot att det förelåg sådana starka skäl att hon skulle beviljas permanent uppehållstillstånd enligt 5 kap. 16 § tredje stycket 3 utlänningslagen.

Migrationsverket överklagade domen och yrkade att dess beslut den 11 maj 2010 skulle fastställas. Till stöd härför anfördes bl.a. följande. Migrationsdomstolen har beslutat att A ska ha både ett tidsbegränsat

uppehållstillstånd och ett permanent uppehållstillstånd. Bestämmelsen i 5 kap. 16 § utlänningslagen är inte tillämplig i mål som avser prövning av om ett uppehållstillstånd bör återkallas. Det är 7 kap. 4 § utlänningslagen som ska tillämpas i fråga om det finns skäl att underlåta en återkallelse. Det är ostridigt att A:s förhållande som låg till grund för hennes tidsbegränsade uppehållstillstånd har upphört. Grund föreligger därmed att återkalla hennes tidsbegränsade uppehållstillstånd enligt 7 kap. 3 § utlänningslagen. Migrationsverket anser inte att de omständigheter som föreligger i målet är sådana att det finns skäl enligt 7 kap. 4 § utlänningslagen att underlåta att återkalla hennes tidsbegränsade uppehållstillstånd. Detta tillstånd har numera löpt ut och därmed upphört att gälla. Då målet omfattar frågan om utvisning torde rätten trots detta kunna ta ställning till övriga grunder för att bevilja uppehållstillstånd (jfr. 8 kap. 21 § utlänningslagen), dock inte 5 kap. 16 § utlänningslagen.

A bestred bifall till överklagandet och anförde bl.a. följande. Målet gäller inte bara återkallelse av uppehållstillstånd. I sin asylansökan har hon åberopat fler grunder som skäl för fortsatt uppehållstillstånd enligt 5 kap. 16 § utlänningslagen. Det enda rimliga är att pröva samtliga grunder i ett ärende av detta slag. Om Migrationsverkets talan bifalls innebär det att vissa grunder aldrig kommer att prövas. Hon kommer inte att få sina grunder prövade, eftersom Migrationsverket i sitt beslut även meddelade beslut om utvisning. I 5 kap. 16 § utlänningslagen har lagstiftarens intentioner varit att bestämmelsen ska tillämpas i samtliga fall när förhållandet har upphört. Följden av Migrationsverkets synsätt är att en person som har tidsbegränsat uppehållstillstånd på grund av anknytning inte bör underrätta Migrationsverket om när en anknytning upphör. Det ligger i samtliga parterers intressen att få kännedom om relevanta förändrade förhållanden och att få dessa prövade så snart som möjligt. Migrationsdomstolen har en rätt att besluta om uppehållstillstånd. För det fall Migrationsöverdomstolen bedömer att 5 kap. 16 § utlänningslagen inte är tillämplig utan endast 7 kap. 4 § utlänningslagen måste ändå bedömningen göras av "andra skäl som talar mot att tillståndet återkallas". Varken Migrationsverket eller migrationsdomstolen har prövat omständigheterna enligt 7 kap. 4 § utlänningslagen.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2012-04-30, Wahlqvist, Linder, referent och Råberg), yttrade:

I målet aktualiseras frågan om i vilken ordning olika yrkanden bör prövas när det i ett ärende både åberopas asylskäl och skäl mot återkallelse av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd samt vilka bestämmelser som i så fall är tillämpliga.

Som framgår av redogörelsen ovan har A sedan hon anlänt till Sverige ansökt om asyl och i samband med den utredning som därmed inleddes har Migrationsverket beslutat att återkalla hennes tidsbegränsade uppehållstillstånd. Migrationsöverdomstolen finner att det domstolen först måste ta ställning till är om det finns anledning att återkalla A:s tidsbegränsade uppehållstillstånd.

Återkallelse av uppehållstillstånd

Enligt 7 kap. 3 § andra stycket utlänningslagen får ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som meddelats med stöd av 5 kap. 3 § första stycket 1 eller 2 b eller 3 a § första stycket 1 eller andra stycket samma lag återkallas om förhållandet upphör.

Av utredningen i målet framgår att A aldrig kom att bo tillsammans med sin make i Sverige och att denne ansökte om äktenskapsskillnad. Oavsett om A hade för avsikt att leva tillsammans med maken i Sverige eller inte, så kom de i vart fall aldrig att bo tillsammans här och förhållandet har också upphört.

Förutsättningar för att återkalla A:s tidsbegränsade uppehållstillstånd föreligger därmed.

Frågan är då om det trots detta finns anledning att inte återkalla tillståndet.

Skäl mot återkallelse av uppehållstillstånd

I 7 kap. 4 § utlänningslagen anges att vid bedömning av om uppehållstillstånd bör återkallas enligt 1 eller 3 § för en utlänning som har rest in i landet ska hänsyn tas till den anknytning som utlänningen har till det svenska samhället och till om andra skäl talar mot att tillståndet återkallas. Vid bedömning ska särskilt beaktas

1. utlänningens levnadsomständigheter,

2. om utlänningen har barn i Sverige och, om så är fallet, barnets behov av kontakt med utlänningen, hur kontakten har varit och hur den skulle påverkas av att utlänningens uppehållstillstånd återkallas,

3. utlänningens övriga familjeförhållanden, och

4. hur länge utlänningen har vistats i Sverige.

Av 5 kap. 16 § tredje stycket 3 samma lag följer att om ett förhållande har upphört får uppehållstillstånd ändå ges, om andra starka skäl talar för att utlänningen ska ges fortsatt uppehållstillstånd.

Regeringen har framhållit att ett tillstånd får återkallas om förhållandet upphör under den tid som tillståndet gäller men att det också måste göras en bedömning i varje enskilt fall om tillståndet ska återkallas. Vid bedömningen ska hänsyn också tas till om uppehållstillståndet har upphört främst på grund av att i förhållandet utlänningen, eller utlänningens barn, utsatts för våld eller för annan kränkning av sin frihet eller frid (se prop. 2005/06:72 s. 50).

Migrationsöverdomstolen har i dom den 22 april 2008, MIG 2008 not. 6, uttalat att bestämmelsen i 5 kap. 16 § tredje stycket utlänningslagen ska tillämpas när ett förhållande har upphört vid tidpunkten för prövningen om ett fortsatt uppehållstillstånd ska beviljas. Bestämmelsen är, oavsett anledning till förhållandets upphörande, dock inte tillämplig vid bedömningen av om det föreligger skäl som talar mot en återkallelse av ett redan beviljat uppehållstillstånd.

Av utredningen i målet framgår att A har en masterutbildning och har arbetat i en förskola i hemlandet. Där har hon också sina föräldrar och en del andra släktingar. A har endast varit i Sverige en kortare tid. Det finns inget i målet som tyder på att förhållandet med maken har upphört på grund av att han utsatt henne för våld eller annan kränkning av hennes frihet eller frid. Det finns enligt Migrationsöverdomstolen inga skäl enligt 7 kap. 4 § utlänningslagen för att underlåta att återkalla A:s uppehållstillstånd. Bestämmelsen i 5 kap. 16 § tredje stycket om andra starka skäl som talar för att utlänningen ska få fortsatt uppehållstillstånd kan däremot inte tillämpas när det är fråga om att återkalla ett tidsbegränsat uppehållstillstånd.

Migrationsöverdomstolen anser således att det finns anledning att återkalla det tidsbegränsade uppehållstillståndet och att det inte finns några skäl som talar emot återkallelsen. Migrationsverkets beslut att återkalla A:s tidsbegränsade uppehållstillstånd var därför riktigt.

Den fråga som Migrationsöverdomstolen härfter har att ta ställning till är om A bör beviljas uppehållstillstånd med anledning av att hon har åberopat asylskäl och skäl enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen.

Uppehållstillstånd på grund av skyddsskäl m.m.

Migrationsöverdomstolen gör samma bedömning som migrationsdomstolen när det gäller A:s behov av skydd. Hon är således varken att betrakta som flykting eller alternativt skyddsbehövande.

Enligt 5 kap. 6 § första stycket utlänningslagen får, om uppehållstillstånd inte kan ges på annan grund, tillstånd beviljas en utlänning om det vid en samlad bedömning av utlänningens situation föreligger sådana synnerligen ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige. Vid bedömningen ska särskilt beaktas utlänningens hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet.

Som Migrationsöverdomstolen i ett flertal avgöranden har konstaterat, är tillståndsgrunden synnerligen ömmande omständigheter av undantagskaraktär och bestämmelsen ska tillämpas restriktivt (se t.ex. MIG 2007:15). Det krävs med andra ord att omständigheterna är sådana att utlänningens sammanvägda situation framstår som synnerligen ömmande. Det som framkommit i målet visar inte att det finns något förhållande vare sig enskilt eller sammantaget som medför att det finns förutsättningar att bevilja A uppehållstillstånd enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen.

Den bedömning som Migrationsöverdomstolen gjort innebär att migrationsdomstolens beslut att bevilja A permanent uppehållstillstånd ska upphävas och Migrationsverkets beslut fastställas.

Migrationsöverdomstolens avgörande. Migrationsöverdomstolen upphäver migrationsdomstolens dom samt fastställer Migrationsverkets beslut den 11 maj 2010.

Sökord: Förhållandet upphört; I vilken ordning ska prövningen ske; Prövningsfölj; Tidsbegränsat uppehållstillstånd; Underlåta att återkalla; Återkallelse

Litteratur: Prop. 2005/06:72 s. 50
